

§ 12 GODKENDELSE af husdyrbruget

Branderupvej 32
6535 Branderup J

TØNDER KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	4
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	5
3	VILKÅR.....	6
	3.1. GRUNDFORHOLD	6
	3.1.1. Generelle forhold	6
	3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	6
	3.2.1. Stalde og anlæg	6
	3.2.2. Landskabelige hensyn	6
	3.2.3. Energiforbrug	6
	3.2.4. Vandforbrug	7
	3.2.5. Affald	7
	3.2.6. Management og egenkontrol	7
	3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
	3.3.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	7
	3.3.2. Spildevand	7
	3.3.3. Transport.....	7
	3.3.4. Driftsforstyrrelser og uheld	8
	3.3.5. Støj.....	8
	3.3.6. Skadedyr	8
	3.3.7. Kemikalier og pesticider.....	8
	3.3.8. Olie og brændstof	8
	3.3.9. Foder	8
	3.3.10. Lys.....	9
	3.3.11. Husdyrbrugets ophør.....	9
	3.3.12. Ammoniak	9
	3.3.13. Lugt	10
	3.3.14. Støv	10
	3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER	10
	3.4.1. Anden afsætning af husdyrgødning	10
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	11
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	11
	4.1.1. Stald og anlæg	11
	4.1.2. Landskabelige hensyn	13
	4.1.3. Energiforbrug	14
	4.1.4. Vandforbrug	14
	4.1.5. Affald	15
	4.1.6. Management og egenkontrol	15
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	16
	4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	16
	4.2.2. Spildevand	17
	4.2.3. Transport.....	17
	4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld	18
	4.2.5. Støj.....	18
	4.2.6. Skadedyr	18
	4.2.7. Kemikalier og pesticider.....	19
	4.2.8. Olie og brændstof	19
	4.2.9. Foder	19
	4.2.10. Lys.....	20

4.2.11.	Husdyrbrugets ophør	20
4.2.12.	Ammoniak	20
4.2.13.	Lugt	24
4.2.14.	Støv	25
4.3.	HUSDYRBRUGETS AREALER	26
4.3.1.	Anden afsætning af husdyrgødning	26
4.4.	ALTERNATIVE MULIGHEDER	26
5	HØRINGER	27
6	KLAGEVEJLEDNING	27
7	REFERENCER	28
8	BILAG.....	29

1 INDLEDNING

Theves Klingenberg har den 2. september 2011 søgt om miljøgodkendelse på Branderupvej 32, 6535 Branderup J.

Den 29. januar 2014 meddelte Tønder Kommune godkendelse til en udvidelse fra 159,6 dyreenheder (DE) til 303,7 DE svin samt en etablering af en ny stald og ombygning af en stald.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 57003, version 1 med tilhørende bilag.

Husdyrbruget på Branderupvej 32, 6535 Branderup J ejes af Theves Klingenberg og forpagtes af Per Dalgaard.

Ansøger:

Navn: Theves Klingenberg
Adresse: Branderupvej 32, 6535 Branderup J
Tlf.: 74835110
Mobil: 21602747
CVR: 11968090

Kontaktperson på bedriften:

Navn: Per Dalgaard
Adresse: Allerupvej 15, 6520 Toftlund
Tlf.: 73830662
Mobil: 51270662
CVR: 26033144
E-mail: perdalgaard@bbsyd.dk

Bedriftsoplysninger:

Adresse: Branderupvej 32, 6535 Branderup J
CHR: 87438

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Husdyrproduktion:

Udvidelse fra 159,6 DE svin til 303,7 DE svin.

Projekterede anlæg:

En stald på ca. 500 eller 700 m².

Eksisterende klimastald ændres til slagtesvinestald.

Udbringningsarealer:

Der er ingen arealer til ejendommen.

Afsætning af husdyrgødning:

Afsætning af 303,73 DE svinegylle til godkendt biogasanlæg.

Godkendelsen er meddelt efter § 12 i Husdyrloven¹.

Tønder Kommune vurderer i kapitel 4, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning om godkendelse med tilhørende miljøreddegørelse og efterlever vilkårene i denne godkendelse, og at husdyrbruget kan drives på en måde, som er forenelige med omgivelserne.

Tønder Kommune har vurderet, at projektet ikke kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag 4 arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen².

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når bygge- og anlægsarbejder eller når udvidelsen eller ændringen af dyreholdet er påbegyndt.

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Malene Fogh
Miljømedarbejder

Tønder, den 29. januar 2014

3 VILKÅR

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Husdyrbruget godkendes til et maximalt dyrehold på 10.200 slagtesvin (32-111 kg) i alt svarende til 303,7 DE.

Dyrene skal opstaldes som anført i tabellen:

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
1	Slagtesvin I	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	650 (150 dyr på stald)	19,4
2	Slagtesvin II	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin	6150 (1430 dyr på stald)	183,1
3	Slagtesvin III	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	3400 (800 dyr på stald)	101,2
I alt					303,7

Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.1.1.2. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold og betingelser.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

3.2.1.1. I staldafsnit 3 skal stierne indrettes med 25-49 procent fast gulv. Det resterende areal skal være spaltegulv.

3.2.2. Landskabelige hensyn

3.2.2.1. Taget på slagtesvinestald III, scenarie 2, skal etableres, så gavlen placeres i den øst- og vestlige ende af bygningen.

3.2.2.2. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

3.2.3. Energiforbrug

3.2.3.1. Ventilatorerne skal rengøres mindst én gang om året. Datoen for rengøringen skal fremgå af egenkontrol-journalen. Se vilkår 3.2.6.

3.2.3.2. Der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader (anlægsnr. 1, 2, 3 og 6), når de eksisterende er udtjente og alle skal være udskiftet senest ved udgangen af år 2017. I den nye stald skal der fra starten isættes lavenergilyss.

3.2.4. Vandforbrug

3.2.4.1. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

3.2.5. Affald

Der stilles ingen vilkår.

3.2.6. Management og egenkontrol

3.2.6.1. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal, være opstillet overskueligt, opdateret og let tilgængelig for tilsynsmyndigheden. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

3.2.6.2. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:

- Dyreholdets størrelse (årsproduktion).
- Forbrug af el, olie, vand og foder.
- Vedligeholdelse af ventilationsanlæg.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

3.3.1.1. Inden udpumpning af gylle fra stalderne skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den udpumpede mængde gylle.

3.3.1.2. Påfyldning af gyllevogne skal foregå under opsyn.

3.3.1.3. Hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.

3.3.1.4. Der skal foreligge skriftlige aftaler, der sikre en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder, og som skal kunne fremvises ved tilsyn.

3.3.1.5. Hvis gyllen skal transporteres mere end 10 km, så skal transporten foregå med lastbil i lukket vogn/tank.

3.3.2. Spildevand

Der stilles ingen vilkår.

3.3.3. Transport

3.3.3.1. Vejene skal rengøres/fejtes, hvis der er spildes foder, jord eller lignende.

3.3.4. Driftsforstyrrelser og uheld

- 3.3.4.1. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt.
- 3.3.4.2. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende skal det opbevares i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område hvor beholderne står, skal udformes således, at den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

3.3.5. Støj

Der stilles ingen vilkår.

3.3.6. Skadedyr

- 3.3.6.1. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- 3.3.6.2. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

3.3.7. Kemikalier og pesticider

Der stilles ingen vilkår.

3.3.8. Olie og brændstof

Der stilles ingen vilkår.

3.3.9. Foder

- 3.3.9.1. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 27.269 (beregnet ud fra oplysninger i ansøgning) kg N pr. år.

N ab dyr pr. slagtesvin pr. år beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv/kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes ligesom de øvrige vilkår i denne godkendelse.

Faktor	Værdi
Antal prod. slagtesvin/år	10.200
FESv pr. tilvækst	2,69
Gram råprotein pr. FESv	147,4
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,67
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	111

3.3.9.2. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- Antal producerede dyr
- Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
- Foderforbrug pr. kg tilvækst
- Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingen

3.3.9.3. N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.

3.3.9.4. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

3.3.9.5. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.3.9.6. Der skal benyttes fytase i foderblandingen.

3.3.10. Lys

Der stilles ingen vilkår.

3.3.11. Husdyrbrugets ophør

3.3.11.1. Ved husdyrbrugets ophør ryddes ejendommen for husdyrgødning, affald, døde dyr, spildevand, foder mv.

3.3.11.2. Ejendommens bygninger skal rengøres.

3.3.12. Ammoniak

Se vilkår 3.2.1.1. og 3.3.9.1. til 3.3.9.5.

3.3.13. Lugt

Der stilles ingen vilkår.

3.3.14. Støv

Der stilles ingen vilkår.

3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.4.1. Anden afsætning af husdyrgødning

3.4.1.1. Husdyrgødningen, der produceres på Branderupvej 32, skal afsættes til et godkendt biogasanlæg og må ikke tages retur.

3.4.1.2. Der skal foreligge skriftlig aftale om afsætning af 303,7 DE svinegylle til et godkendt biogasanlæg, før godkendelsen kan udnyttes.

3.4.1.3. Afsætning af husdyrgødning til et godkendt biogasanlæg kan helt eller delvis erstattes af anden afsætning, f.eks. til udbringning på arealer, forudsat at miljømyndigheden giver accept hertil.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema samt situationsplanen (bilag 1).

Nudrift

Nr.	Stald	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
1	Slagtesvin I	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise (6-30 kg)	8.000 (1.200 stipladser)	38,87
2	Slagtesvin II	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-111 kg)	600 (140 stipladser)	18,11
				3.400 (790 stipladser)	102,62
Total					159,59

Ansøgt drift

Nr.	Stald	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
1	Slagtesvin I	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin (32-111 kg)	650 (150 stipladser)	19,36
2	Slagtesvin II	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (32-111 kg)	2.750 (640 stipladser)	81,89
				3.400 (790 stipladser)	101,24
3	Slagtesvin III	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin (32-111 kg)	3.400 (800 stipladser)	101,24
Total					303,7

I forbindelse med udvidelsen vil der blive bygget en ny slagtesvinestald (3). Ansøger ønsker to muligheder for placering af stalden. Scenarie 1 er en slagtesvinestald på ca. 500 m² i forlængelse af den eksisterende slagtesvinestald mod nord (2). Scenarie 2 er en slagtesvinestald på ca. 690 m² syd for slagtesvinestald II (2).

Derudover vil den eksisterende smågrisstald (1) blive ændret til en slagtesvinestald. Der er drænet gulv i den eksisterende slagtesvinestald, mens der i den ombyggede smågrisestald og den nye stald er delvis spaltegulv og 25-49 % fastgulv.

Anlæg (bilag 1)

Nr.	Før	Efter	Anvendelse
1	Smågrisestald	Slagtesvinestald	Slagtesvin
2	Slagtesvinestald	Slagtesvinestald	Slagtesvin
3	-	Slagtesvinestald	Slagtesvin
4	Lade	Lade	*
5	Maskinhus	Maskinhus	*
6	Foderlade	Foderlade	Foder
7	Gyllebeholder	Gyllebeholder	Gødning

* Laden og maskinhuset benyttes af ejer til opbevaring af forskellige materialer og benyttes ikke i forbindelse med husdyrbruget.

Generelle lokaliseringskrav jf. § 6 i Husdyrloven

Etablering af anlæg samt udvidelse og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 DE, der medfører forøget forurening er jf. § 6 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug ikke tilladt indenfor:

- Et eksisterende eller iflg. kommuneplanens rammedel fremtidig byzone el. sommerhusområde eller i en afstand mindre end 50 m herfra. Nærmeste byzone ligger ved Branderup mere en 1 km vest fra den nye stald, og nærmeste sommerhusområde ligger endnu længere væk.
- Et område i landzone, der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign eller i en afstand mindre end 50 m herfra. Det nærmeste lokalplanlagte område til boligformål ligger ca. 1 km vest for den nye stald. Det drejer sig om et område ved Branderup.
- I en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse. Nærmeste nabobeboelse er Tingvej 14, 6535 Branderup J, der ikke er registreret som landbrug, og ligger ca. 230 fra den eksisterende smågrisestald, der ombygges til slagtesvinestald.

Afstandskravene i Husdyrlovens § 6 er overholdt.

Generelle afstandskrav jf. § 8 i Husdyrloven

Afstandskrav i forhold til nye stald- og gødningsopbevaringsanlæg:

- Der er ingen vandforsyningsanlæg indenfor 50 m.
- Der ligger ingen vandløb eller søer indenfor 15 m.
- Der er ingen offentlig/privat fællesvej indenfor 15 m.
- Der ligger ingen levnedsmiddelvirksomhed indenfor 25 m.
- Der ligger ingen beboelse på samme ejendom indenfor 15 m.
- Der er ingen naboskel indenfor 30 m.

Afstandskravene i Husdyrlovens § 8 er overholdt.

BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 3.986 kg N/år ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" – beregningen fremgår af bilag 2.

BAT-redegørelse

Ansøger kan overholde BAT-emissionsniveauet ved at reducere foderforbruget til 2,69 FE pr. kg tilvækst samt ved at etablere delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv i den nye slagtesvinestald.

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 3.430 kg N/år, se ansøgningskema bilag 7.

BAT-vurdering

Idet ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er lavere end det fastlagte BAT-niveau, vurderer Tønder Kommune, at projektet lever op til bedst tilgængelig teknik.

For at sikre at BAT-niveauet overholdes er der stillet vilkår 3.2.1.1. og 3.3.9.1. til 3.3.9.5.

4.1.2. Landskabelige hensyn

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for Natura 2000-områder, naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v., områder med landskabelig værdi, uforstyrrede landskaber, områder med særlig geologisk værdi, rekreative interesseområder, værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer, kirkeomgivelser, kystnærhedszonen, lavbundsarealer, skovrejsningsområder, fredede områder, beskyttede naturtyper, standbeskyttelseslinje, klitfredningslinje, sø- og åbeskyttelseslinje, kirkebyggelinje, fortidsmindelinje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Husdyrbruget ligger inden for skovbyggelinje.

Scenarie 1: Slagtesvinestalden på ca. 500 m² placeres i forlængelse af et eksisterende staldanlæg mod nord, der bliver ca. 33 m længere og får samme højde som det eksisterende staldanlæg. Det synsmæssige indtryk fra Branderupvej, vil ikke ændres væsentligt og der er ligeledes et eksisterende læbælte, der skærmer for ejendommen.

Scenarie 2: Slagtesvinestalden på ca. 690 m² placeres i forlængelse af et eksisterende staldanlæg mod syd, der bliver ca. 23 m længere og får samme højde som det eksisterende staldanlæg. Taget etableres således at gavlen er placeret i den øst- og vestlige ende af bygningen, hvilket der stilles vilkår om. Dette vil gøre, at det synsmæssige indtryk fra Branderupvej, ikke vil ændres væsentligt. Der er ligeledes et eksisterende læbælte, der skærmer for ejendommen.

Byggematerialer er valgt i afdæmpede farver og ikke reflekterende materiale, der svarer til farverne på de eksisterende anlæg. Der stilles vilkår til dette.

Med de stillede vilkår, er det kommunens vurdering, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det nye staldanlæg ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

4.1.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Alle staldene er med undertryks- eller ligetryksventilation med frekvensstyring, men med forskellige systemer for luftindtag. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Hermed sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidigt sikres et så lavt energiforbrug som muligt. Udsugningsenhederne bliver vasket mellem hvert hold. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalerne, hvilket reducerer energiforbruget.

Elforbruget forventes at stige fra ca. 100.000 kWh i nudrift til ca. 170.000 kWh i ansøgt drift.

Der bruges energisparepære/lavenergibelysning og lyset er styret af tænd/slukure med LUX følere. Opvarmning af stuehuset sker ved fast brændsel.

Der er stillet vilkår om, at ventilationsanlægget skal renholdes og rengøres efter behov og mindst én gang om året, at der skal føres driftsjournal over ressourceforbrug samt at der skal skiftes til lavenergilysstofør i stalde og lader (anlægsnr. 1, 2, 3, og 6), når de eksisterende er udtjente og senest ved udgangen af år 2017.

Tønder Kommune vurderer således, at der anvendes BAT med hensyn til energibesparende foranstaltninger.

4.1.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikke-trug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved brug af drikkenipler over fodertruget, hvormed vandspild opsamles. Ved rengøring af staldene anvendes højtryksrensere, hvilket reducerer vandforbruget. Der er stophaner på vandslangerne.

Vandforsyningen til produktionsanlægget er fra Branderup Vandværk. I nedenstående tabel ses det samlede vandforbrug. Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer.

Type	Før	Efter
Årligt forbrug af drikkevand	Ca. 3.200 m ³	Ca. 5.500 m ³
Årligt forbrug af vaskevand	Ca. 260 m ³	Ca. 260 m ³
I alt	Ca. 3.460 m³	Ca. 5.760 m³

For at sikre at BAT-niveauet opnås og fastholdes er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Tønder Kommune vurderer, at dette medvirker til at husdyrbruget har indført BAT i relation til vandbesparende foranstaltninger.

4.1.5. Affald

Døde dyr afhentes af DAKA. De døde dyr er placeret ved gyllebeholderen under kadaverkappe.

Diverse brændbart afhentes af Toftlund Containerservice efter behov og opbevares indtil afhentning i en container.

Medicinsk affald bortskaffes via dyrlæge. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter sker i en kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Bortskaffelse af tomme dunke/emballage og eventuelle rester af sprøjtemidler sker i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Desinfektionsmidler opbevares i servicebygning. Der er ingen drift af landbrugsarealer i forbindelse med ejendommen og der forefindes derfor ikke spildolier eller andet relateret til maskiner.

Ansøgeren skal til enhver tid efterleve reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁶, samt håndtere og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens regulativer. Det anses derfor ikke for nødvendigt at stille vilkår om opbevaring og bortskaffelse af affald eller døde dyr.

4.1.6. Management og egenkontrol

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner.

På ejendommen instrueres og sendes medarbejderne på relevante kurser. Der er udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskyllendstyr samt værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- og høreværn der er til rådighed. Der er udarbejdet en beredskabsplan, der er tilgængelig for alle medarbejdere, se bilag 6.

Ansøger eller de ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange dagligt. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget.

Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen. Der er ingen arealer tilknyttet ejendommen og produktionen indgår i forpagters gødningsregnskab.

I bedriftens regnskab registreres forbrug af indkøbt foder. Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr og uhygiejniske forhold. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Der er desuden stor opmærksomhed på at renholde

stalde således, at der opnås et godt indeklima og lugten fra stalden reduceres.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til management og egenkontrol under forudsætning af, at der føres driftsjournal iht. vilkår 3.2.6.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- at opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastikdække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Flydende husdyrgødning opbevares i stabil gyllebeholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Beholderne kontrolleres hvert 10. år af en autoriseret kontrollant. Derudover tømmes den stort set 1 gang årligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.

På Branderupvej 32, er der en gyllebeholder på 1550 m³ fra 1994 (anlæg nr. 7). Der er i 2005 udført 10 års beholderkontrol.

I kapacitetsopgørelsen – bilag 3 – er der redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet. For at opnå en kapacitet, svarende til 9 måneder, indgås der opbevaringsaftaler/afhentningsaftaler med et godkendt biogas-anlæg. Dette fastholdes ved vilkår 3.3.1.4. og 3.4.1.2.

Den eksisterende gyllebeholder er overdækket med flydelag og der føres logbog. Gyllevognene fyldes med sugestuds.

Tønder Kommune vurderer, at opbevaringen af husdyrgødningen lever op til BAT. Det vurderes, at gyllebeholderen er placeret således at gyllehåndteringen og afhentningen ikke vil give anledning til gener for de nærmeste naboer, da der er en afstand på ca. 400 m til nærmeste nabo. Der stilles vilkår om at påfyldning af gyllevogne skal foregå under opsyn samt at spild skal opsamles. Såfremt gyllen skal transporteres mere end 10 km, så skal transporten foregå med lastbil i lukket vogn/tank.

4.2.2. Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres af rengøringsvand, drikkevandsspild og sanitært spildevand fra stuehus.

I nudrift anslås et forbrug ca. på 260 m³ til rengøringsvand og drikkevandsspild, hvilket i ansøgt drift vil stige til ca. 270 m³. Det ledes til gyllebeholderen.

Sanitært spildevand fra stuehus ledes til septiktank og videre til nedsivning. Der er ingen sanitært spildevand i forbindelse med toilet i stalden. Tagvand fra bygningerne afleder direkte til jorden. Der foretages ingen vask af maskiner på ejendommen.

Det vurderes, at spildevandsforholdene er forsvarlige og der stilles derfor ingen vilkår. Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er i øvrigt ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

4.2.3. Transport

Størstedelen af transporterne er af gylle og foder. Antallet af transporter forventes at ændre sig som det ses i tabellen nedenfor. Samlet set forventes der en stigning.

Transporter	Før (antal pr. år)	Efter (antal pr. år)
Transport af foder	90	210
Levering af valle	90	120
Levering af smågrise	20	25
Afhentning af slagtesvin	40	50
Afhentning af døde dyr	52	52
Kørsel med gylle	120	-
Transport af gylle til biogas	-	150
Afhentning af affald	52	52
Levering af olie	1	1
I alt	465	660

Alt gyllen bliver hentet af tankvogne og transporteret til biogasanlæg. Der forventes derfor ikke problemer med beskidte veje, som der er i forbindelse med udkørsel af gylle på markerne.

Kørsel i forbindelse med levering af foder og korn vil stige med ca. 150 læs i forhold til nudrift. Foderet blandes på anden ejendom (Allerupvej 15) og transporteres til bedriften dagligt. Transport til og fra ejendommen sker hovedsageligt i dagtimerne og på hverdage. Der kan imidlertid forekomme transport af foder til ejendommen i weekender. På denne rute køres der ikke igennem landsbyer eller tæt bebyggede områder. Der bør imidlertid stadig tages hensyn til naboer og andre brugere af de offentlige veje. Der stilles derfor vilkår om, at vejene skal rengøres/fejles, hvis der spildes foder, jord eller lignende.

4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Endvidere kan der ske uheld ved pumpning af gylle fra staldanlæg til fortank.

Der er indført procedurer og foretaget diverse foranstaltninger for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld:

- Pumpning af gylle foregår altid under opsyn.
- Inden overpumpning af gylle fra stalde til gyllebeholderne tjekkes det, om der er plads i gyllebeholderne.
- Der er ingen faste rør til pumpning af gylle fra beholderen.
- Gyllebeholderen er omfattet af 10 års beholderkontrol.
- Gyllevognene fyldes med sugestuds.
- Kontakten for gyllepumpen for udpumpning af gylle fra stald til gyllebeholder er etableret indendørs og er låst. Det er ikke muligt at tænde for pumpen ved et uheld.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld. Se bilag 6

Det vurderes på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning.

Der stilles imidlertid vilkår om, hvorledes flydende gødning, mineraler el. lign skal opbevares og om, at alarmcentralen skal alarmeres, hvis der sker et uheld.

4.2.5. Støj

De væsentligste støjkloder er støj fra transport til og fra husdyrbruget, ventilation, foderindblæsning og foderanlæg.

Den mekaniske ventilation kører hele døgnet. Transporter til og fra ejendommen, herunder fodertransporter, foregår primært i dagtimerne, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne.

Da husdyrbruget i øvrigt ligger mere end 200 meter fra nærmeste nabobeboelser, i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkloderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Det vurderes, at der tages tilstrækkelige støjmessige hensyn til omgivelserne og der stilles derfor ingen vilkår.

4.2.6. Skadedyr

Det er oplyst, at der på ejendommen vil blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges. For i fremtiden også at sikre naboer, vil der blive stillet vilkår om fortsat at bekæmpe fluer i overensstemmelse med ret-

ningslinjerne fra statens skadedyrslaboratorium samt vilkår om at holde ejendommen i en god rottesikret tilstand.

4.2.7. **Kemikalier og pesticider**

Der opbevares ikke sprøjtemidler og kemikalier på ejendommen. Desinfektionsmidler opbevares i servicebygningen.

4.2.8. **Olie og brændstof**

På ejendommen er der en dieseltank fra 2004 på 1200 liter. Tanken har tanknr. 41980 og G-nr. 015513. Tanken er placeret i maskinhuset på fast bund.

Under alle omstændigheder skal fyrings- og dieselolie opbevares i overensstemmelse med Olietanksbekendtgørelsen, der til enhver tid er gældende. Der stilles derfor ikke vilkår til olie- eller brændstofopbevaringen.

4.2.9. **Foder**

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold.

På ejendommen anvendes der hjemmeblandet våd- og tørfoder. Fodret og tilskudsfodret opbevares i siloer i foderladen (6). Opbevaringskapacitet på færdigblandet vådfoder er på ca. 3 tons og til tilskudsfoder på ca. 60 tons. Vådfodret tilføres kontinuerligt. På ejendommen findes en beholder til valle, som er placeret i tilknytning til foderladen. Beholderen står på fast gulv. Der udarbejdes løbende foderplaner af foderstoffirma eller konsulent, så blandingen altid er optimeret.

For at leve op til BAT-niveauet er foderforbruget reduceret til 2,69 FE pr. kg tilvækst. For at fastholde dette er der stillet vilkår 3.3.9.1. til 3.3.9.5.

Fosfor

Jf. Miljøstyrelsens vejledninger om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT fastlægges følgende emissionsgrænseværdien for fosfor for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) omfattet af Husdyrlovens § 12:

Slagtesvin: 20,5 kg P/DE ab lager

BAT-niveauet for fosfor er beregnet jf. Miljøstyrelsens vejledninger (se skema nedenfor).

Antal dyr	DE	Max kg P/DE ab lager	Beregning	Max tilladte kg P/DE ab lager
10.200 slagtesvin	303,7	20,5	$(303,7/303,7)*20,5$	20,5

Emissionsgrænseværdien for fosfor, for det aktuelle projekt, må maksimalt være 20,5 kg P/DE ab lager, svarende til 6.226 kg P i alt.

I ansøgningen er fosforemissionen på 5.744 kg P/303,7 DE = 18,9 kg P/DE ab lager og dermed er BAT med hensyn til fosfor overholdt.

Der anvendes foder tilsat fytase og for at sikre, at det også benyttes fremover, er der stillet vilkår.

Det vurderes på den baggrund, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til fodring, og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT på foderområdet.

4.2.10. Lys

Der er ingen lys i staldene om natten. Der er placeret udendørslys med sensorer på staldene og i gårdspladsen.

I forhold til nabobeboelserne er det nye staldanlæg placeret i læ af de eksisterende bygninger, hvorfor det vurderes, at naboerne ikke vil blive generet af lys.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende og de landskabelige værdier og der stilles derfor ingen vilkår.

4.2.11. Husdyrbrugets ophør

Ved evt. ophør af husdyrproduktionen vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig stand. Anlægget vil blive tømt for dyr og gødning. Rester af kemikalier, affald og andet materiel vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige hensyn til landskabet og forureningsfare ved ophør. Dette fastholdes ved vilkår 3.3.11.1. og 3.3.11.2.

4.2.12. Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved at reducere foderforbruget til 2,69 FE pr. kg tilvækst samt ved at etablere delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv i den nye slagtesvinestald.

Beskyttelsesniveau for ammoniak på områder omfattet af husdyrlovens § 7.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder, ligger ca. 3,6 km nord for anlægget. Det drejer sig om Mandbjerg Skov. Da afstanden er over 3 km, vurderer Tønder Kommune, at der ikke vil være nogen merbelastning på området og der er ikke foretaget en ammoniakdepositionsberregning her til.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 340 m øst for anlægget (den eksisterende gyllebeholder). Det drejer sig om en aktiv højmosé. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberregning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg

N/ha pr. år. Beregningen viser en totaldeposition på netop 1,0 kg N/ ha pr. år. Beliggenhed af mosen kan ses på bilag 5.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 490 m øst for anlægget (den eksisterende gyllebeholder). Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af NBL § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en ammoniakdepositionsregning på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Mandbjerg Skov er udpeget som EF-habitatområde (H201) og er dermed Natura 2000-område.

Mandbjerg Skov er et særdeles værdifuldt og varieret skovområde med en lang, ubrudt historie som naturlig løvskov. Skoven er domineret af eg og bøg, men også med forholdsvis store askeområder. Indenfor skoven og i områdets sydlige del ligger tre åbne eng-/mosearealer. Området ligger på en relativt jævn moræne-flade, der skræner mod nord. Afvandingen går til Febro bæk via et grøftesystem med ret begrænset fald. Der er partier med væld flere steder, bl.a. i skovene. Tre bæksystemer begynder i eller umiddelbart syd for skoven, alle med rent vand og med rigelig vandføring. Området er beliggende i et større landsbrugsområde med ca. 6 km til det nærmeste større skovområde. Udpegningsgrundlaget er vandløb med vandplanter, kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, bøgeskove på muldgrund, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig bund og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Da afstanden er over 3 km og habitatområdet ligger nordvest for staldanlægget, vurderer Tønder Kommune, at der ikke vil være nogen merbelastning på området og der er ikke foretaget en ammoniakdepositionsregning.

Tønder Kommune finder på baggrund heraf, at det ansøgte projekt isoleret set ikke via ammoniakfordampning kan få negativ indvirkning på området, herunder på arterne og naturtyperne, som området er udpeget for at beskytte.

Det vurderes desuden, at det ansøgte husdyrprojekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for Mandbjerg Skov som følge af ammoniakemission. Det forventes, at baggrundsbelastningen, som allerede har været faldende i en årrække, vil fortsætte med at falde de kommende år som følge af lovgivningsmæssige tiltag til begrænsning af ammoniakemission.

Tønder Kommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at det ikke i henhold til habitatbekendtgørelsen er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til ammoniakpåvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder som følge af ammoniakfordampning fra anlægget.

Ammoniakdeposition på områder omfattet af NBL § 3:

Inden for en afstand af 1.000 m fra ejendommen ligger der 19 lokaliteter, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det drejer sig om 9 enge, 6 moser og 4 vandhuller, se bilag 4. Eng nr. 1 og 2 er besigtiget i 2011, mens resten af naturarealerne er besigtiget i juni-august 2012. Besigtigelsen af naturtyperne har ikke givet anledning til, at der skulle stilles skærpede krav.

Ca. 950 meter nordvest for ejendommen ligger en eng (nr. 1), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er en kultureng af varierende fugtighed og domineret af lysesiv. I fugtige lavninger fandtes positivarterne dunet dueurt, lodden dueurt, engkarse, engforglemmigej, skovkogleaks, sumpkællingetand, kærsnerre, næbstar og kærtidsel. Naturtilstanden vurderes som ringe og tålegrænsen vurderes til 25 kg N/ha/år.

Ca. 750 meter nordvest for ejendommen ligger en mose (nr. 2), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen er en afvandet mose, der er tilgroet med fortrinsvis ahorn og ask. En stor del af området er gennemskåret af drængrøfter. Naturtilstanden vurderes som dårlig og tålegrænsen vurderes til 25 kg N/ha/år.

Ca. 900 meter vest for ejendommen ligger en eng (nr. 3), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er en kultureng som er domineret af græsser. Engen er afgræsset af heste og kvæg og er sandsynligvis gødsket. Engen er tør, med et enkelt lavere liggende vældparti. Naturtilstanden vurderes som ringe, og tålegrænsen vurderes på baggrund heraf til 20-25 kg N/ha/år.

Ca. 900 meter sydvest for ejendommen ligger en eng (nr. 4), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er en kultureng som er domineret af græsser. Engen er afgræsset af kvæg og er sandsynligvis gødsket. Engen er blevet delvis omlagt i forbindelse med oprensning af den tilstødende møllesø. Engen er tør. Naturtilstanden vurderes som ringe, og tålegrænsen vurderes på baggrund heraf til 20-25 kg N/ha/år.

Ca. 900 syd for ejendommen ligger flere sammenhængende beskyttet enge (nr. 7), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engene er opdelt i flere indhegninger, hvor dele er tydelig mere våde end andre. Alle arealer kan dog betegnes som eutrofe kulturenge med en ringe naturtilstand uden særlige arter, og tålegrænsen vurderes derfor at ligge højt, 25 kg N/ha/år.

Ca. 750 meter syd for ejendommen ligger en eng (nr. 8), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er en kultureng, som flere steder påvirkes af trykvand. Arealet afgræsses af heste. Der findes en veludviklet fugtig tuet bund med fugtige artsrige kratpartier. Der findes flere positivarter og naturtilstanden vurderes som god. Tålegrænse vurderes på baggrund heraf til 14 kg N/ha/år.

Ca. 800 meter sydøst for ejendommen ligger en eng (nr. 9), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er en natureng, som i den nordlige ende er vældpåvirket. Arealet afgræsses af heste. Der findes en veludviklet fugtig tuet bund med fugtige artsrige kratpartier. Der findes flere positivarter og naturtilstanden vurderes som god. Tålegrænse vurderes på baggrund heraf til 18 kg N/ha/år.

Ca. 900 meter øst for ejendommen ligger en eng (nr. 12), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Engen er stærkt kulturpåvirket. Der findes enkelte positive arter, men arealet domineres af græsser. Der tages slet og der er kørespor og tegn på gødsning. Naturtilstanden er ringe og tålegrænsen vurderes derfor til 25 kg N/ha/år.

Ca. 700 meter sydøst for ejendommen ligger en eng (nr. 18). Engen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men er først nu blevet registreret. Engen har en god naturtilstand med en veludviklet fugtigbundsvegetation og god variation i dyre- og planteliv. Engen er en natureng med områder med habitatnaturtypen tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop. Der er fundet mange positivarter, herunder majgøgeurt, vellugtende gulaks, skovangelik, tomentil, glanskapslet siv, kærtidsel, hedelyng, stjernestar og harestar. På baggrund heraf vurderes tålegrænsen til 10 kg N/ha/år.

Ca. 850 meter nord for ejendommen ligger et område med to moser og en eng (nr. 14-16), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Moserne er truet af tilgroning i pil, men er primært domineret af høje græsser og siv som blåtop, lysesiv, krybhvene, mannasødgræs og bære præget af afvanding, men der er også områder fugtige områder med forskellige mosser og smalbladet kæruld. På tidligere besigtigelser er der observeret sphagnum. På denne baggrund er moserne vurderet til at have en tålegrænse på 15 kg N/ha/år. Enge har generelt en højere tålegrænse end moser, så det er ikke relevant at vurdere en særskilt tålegrænse for engen i dette tilfælde.

Ca. 800 meter sydvest for ejendommen ligger et vandhul (nr. 5), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullet er stærkt tilgroet i rørskov, og har ikke nogen positive arter. Naturkvaliteten vurderes til at være af bergænset værdi, og tålegrænsen vurderes derfor til 25 kg N/ha/år.

Ca. 650 meter sydvest for ejendommen ligger en mose med vandhul (nr. 6), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Både mose og vandhul er artsfattig og mosen er stærkt tilgroet. Tilgroningen indikerer noget næringspåvirkning fra omgivelserne. Naturtilstanden er ringe for både mose og vandhul, og vandhullet er ikke egnet som levested for padder grundet overskygning. På baggrund heraf vurderes tålegrænsen til 25 kg N/ha/år.

Ca. 700 meter sydøst for ejendommen ligger et beskyttet vandhul (nr. 11), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullet er omgivet af beskyttet eng. Vandhullet er klart og dybt, og har en god naturtilstand. Besigtiget i august 2012. Tålegrænsen vurderes at ligge på 18-20 kg N/ha/år.

Ca. 700 meter øst for ejendommen ligger en mose (nr. 13), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen er vurderet til primært at bestå af naturtypen hedekær og er vurderet ud fra feltskemaet til en hede. Heden trues af tilgroning af bl.a. birk og glansbladet hæg, men der vokser også positivarter som smalbladet mangeløv, hedelyng, lyngsnerre og den særligt værdifulde positivart tormentil. Fugtigbundsplanter er udbredt, men der er også tegn på nogen afvanding. På denne baggrund vurderes tålegrænse til 15 kg N/ha/år.

Ca. 750 m sydøst for ejendommen ligger et vandhul (nr. 17). Vandhullet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men er først nu blevet registreret. Vandhullet er vurderet til at have en god naturtilstand med ret klart vand. Der er et alsidigt dyre- og planteliv bestående af bl.a. lysesiv, liden siv, åkander og svømmende vandaks. Vandhullet er vurderet til at have en tålegrænse på 18 kg N/ha/år.

Ca. 950 meter sydvest for ejendommen ligger et vandhul (nr. 19), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullet er forholdsvis ny oprenset, og er klart med få partikler og udtørret aldrig. Der er masser af paddeyngel langs bredderne og naturtilstanden er god, med flere positive arter. På baggrund heraf vurderes tålegrænsen til 15 kg N/ha/år.

It-ansøgningssystemets beregninger viser, at der ikke er en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år på nogen af naturområderne og Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområderne, som følge af udvidelsen af husdyrbruget.

Ca. 450 meter øst for ejendommen ligger en mose (nr. 10), der er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7 stk. 2. Mosen er en lille aktiv højmoser omgivet af skov. Der findes adskillige tørvemosser, og andre arter der indikerer en god naturtilstand. Meget benbræk tyder dog på mineraliseringen af tørv. Tilførsel af kvælstof er skyld i mineralisering, og arealet er også en smule næringspåvirket mod vest. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Øst for ejendommen er der derudover en skov, der er registreret som en potentielt ammoniakfølsom skov. Tønder Kommune vurderer, at skoven ikke er ammoniak følsom og der er derfor ikke foretaget en ammoniakdepositionsberegning på området.

Sammenfattende vurderer Tønder Kommune, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniaknedfald på naturområder.

Dermed vurderes også, at den ansøgte udvidelse af produktionen ikke gennem forøget eller samlet deposition af ammoniak vil medføre ændring i tilstanden af naturarealer, der vil kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens³ § 3 og, at udvidelsen ikke medfører negative virkninger på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder eller andre ammoniakfølsomme naturtyper.

4.2.13. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning⁴ og FMK-vejledningen⁵. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner el. lign. Ligeledes viser beregninger-

ne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er Tingvej 14, 6535 Branderup, der ligger ca. 260 m nordvest for det nye staldanlæg. Nærmeste samlede beboelse og byzone ligger endnu længere væk.

Det vurderes, at udvidelsen pga. af de store afstande fra staldanlægget til diverse beboelser, byzoner o. lign. ikke vil give anledning til gener samt at der tages tilstrækkeligt hensyn til omkringboende. Der stilles derfor ingen vilkår.

4.2.14. Støv

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være kørsel på de omliggende arealer og veje ved staldanlægget samt ved indlæsning af tilskudsfoder.

Foder til dyrene opbevares i umiddelbar nærhed af staldene i indendørs siloer i foderladen. Beholderen til valle er placeret udenfor ved foderladen.

Det vurderes, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

4.3.1. Anden afsætning af husdyrgødning

Der er ingen arealer til ejendommen, så derfor skal alt den husdyrgødning der produceres på Branderupvej 32, afsættes til et godkendt biogasanlæg.

Der sættes vilkår om, at der ikke må tages husdyrgødning retur fra biogasanlægget samt at der skal foreligge skiftlig aftale om afsætning af 303,7 DE svinegylle til et godkendt biogasanlæg, før godkendelsen kan udnyttes.

Derudover sættes der vilkår om, at afsætningen af husdyrgødningen til et godkendt biogasanlæg helt eller delvist kan erstattes af anden afsætning, f.eks. til udbringning på arealer, forudsat at miljømyndigheden giver accept hertil.

4.4. ALTERNATIVE MULIGHEDER

Ansøger har ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i ansøgningen. Alternativet til ansøgningen er derfor alene at undlade en udvidelse af produktionen. Hvis der ikke opnås tilladelse, vil der ikke ske en optimering af produktionen og det økonomiske grundlag for virksomheden vil smuldre. I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Der er en faldende afregningspris samtidig med, at omkostningerne stiger. Der skal derfor produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk.

Det vurderes, at husdyrbruget kan miljøgodkendes på baggrund af oplysninger om ønsket indretning og drift, hvorfor er der ikke brug for alternativer.

5 HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev annonceret på kommunens hjemmeside den 27. august 2013.

Nabo-/partshøring

Et udkast til godkendelse har været fremsendt til ansøger, naboer og sagens parter, herunder ejere af ejendomme inden for lugtkonsekvenszonen på 705 meter i 6 uger.

I forbindelse med nabo- og partshøringen er der ikke indkommet bemærkninger eller rettelser fra ansøger eller andre parter.

6 KLAGEVEJLEDNING

Godkendelsen kan inden for en frist på 4 uger fra den er offentliggjort på Tønder Kommunes hjemmeside påklages til Natur- og miljøklagenævnet af: Afgørelsens adressat, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. § 84-87 i husdyrloven.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster, som videresender den til Natur- og miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Tønder Kommune senest ved kontortids ophør tirsdag den 4. marts 2014.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra kommunen. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

7 REFERENCER

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 1. maj 2007

³ Lov om naturbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009 (NBL)

⁴ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

⁵ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

⁶ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr nr. 558 af 1. juni 2011

8 BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: BAT-niveau

Bilag 3: Kapacitetsopgørelse

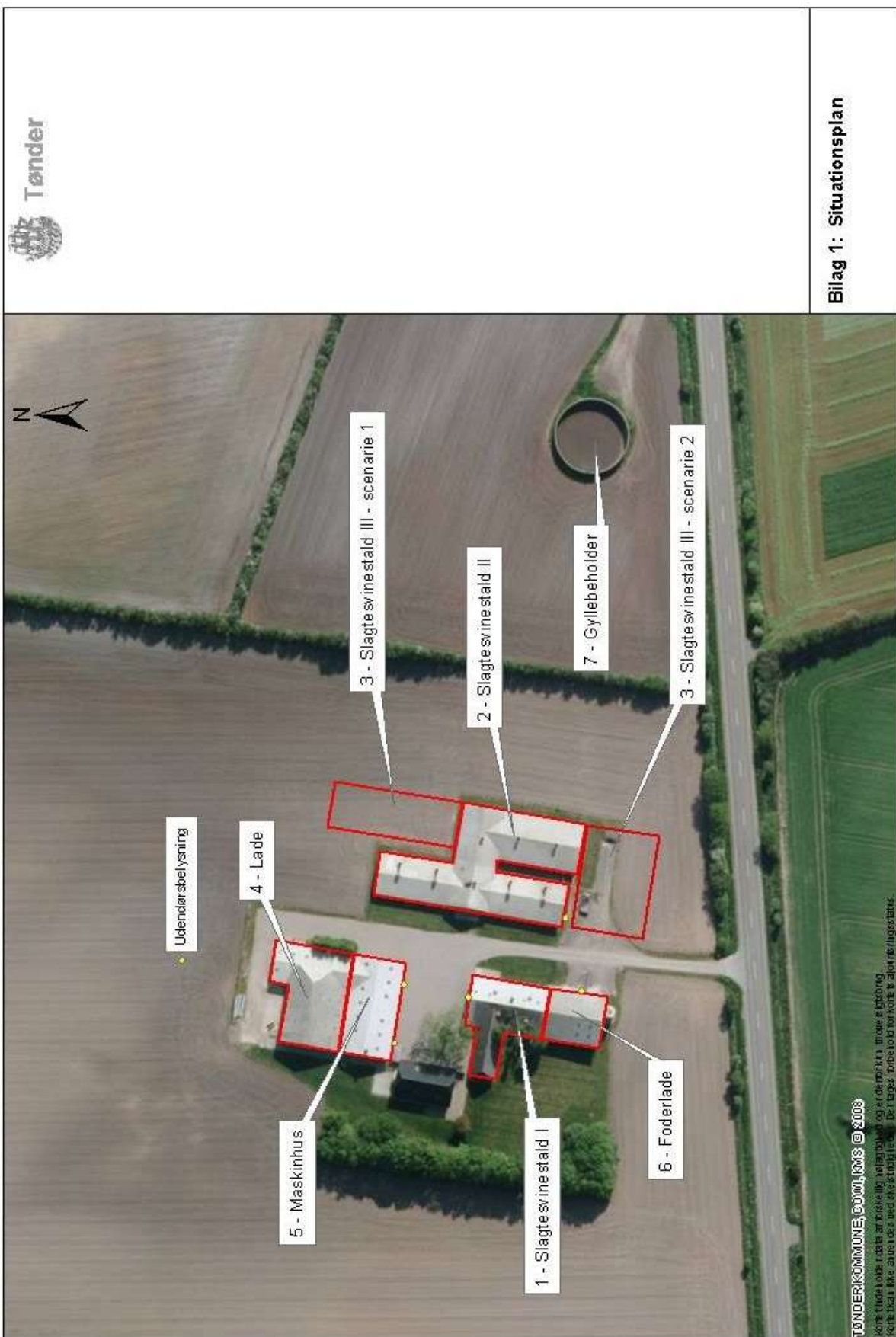
Bilag 4: Naturregistrering

Bilag 5: § 7 natur

Bilag 6: Beredskabsplan

Bilag 7: Ansøgningskema nr. 57003 version 1

(kan eftersendes ved henvendelse til Tønder Kommune)

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2 – BAT-niveau

Stald nr.	Antal dyr	Gulvtype	Dyretype	BAT niveau kg NH ₃ /dyr	Korrigeret til	Kg NH ₃ - N/stald
Slagtesvin I	650 (32-111 kg)	Eksisterende, delvis spaltegulv	Slagtesvin	0,36	0,386	251
Slagtesvin II	6150 (32-111 kg)	Eksisterende, drænet gulv + spalter	Slagtesvin	0,4	0,429	2.640
Slagtesvin III	3400 (32-111 kg)	Delvis spaltegulv, 25- 49 % fast gulv	Slagtesvin	0,3	0,316	1.095
I alt						3.986

*BAT-niveauet er korrigeret for afvigende vægtgrænser ved:

Emissionsgrænseværdi x (reference for N ab dyr (2013/2014))/2.838, hvor
referenceligningen er (afgangsvægt – indgangsvægt) × (13,77 + 0,1733 × (afgangsvægt
+ indgangsvægt))

Dvs. der skal korrigeres med: $(111-32) \times (13,77 + 0,1733 \times (111+32)) / 2.838 = 1,073$

Bilag 3 – Kapacitetsopgørelse**Erklæring om tilstrækkelig kapacitet**

Navn: Theves Klingenberg
 Adresse: Branderupvej

Besætning på ejendom	Antal	Normproduktion tons*	
		Gylle	Dybstrøelse
Slagtesvin, delvist spaltegulv*	4050	2061	
Slagtesvin, drænet gulv**	6150	3396	
I alt		5457	

*Normproduktionen er inkl. drikkevandsspild, rengøringsvand samt regnvand fra møddingsplads og gylletank jf. Landbrugets Byggeblad 95.03-03.

** Korrigeret i forhold til afgangsvægt på 111 kg - korr. faktor 1,083

Opgørelse over opbevaringskapacitet for husdyrgødning

	Kapacitet		Tilstrækkelig		Overkapacitet	
	m ³	mdr.	m ³	mdr.	m ³	mdr.
Gylletank	1550					
Kapacitet på biogasanlæg	3000					
I alt	4550		4093,4	9		

Undertegnede ejer/forpagter indestår for rigtigheden af ovenstående oplysninger om den nuværende og den projekterede opbevaringskapacitet.

Sted _____

Dato _____

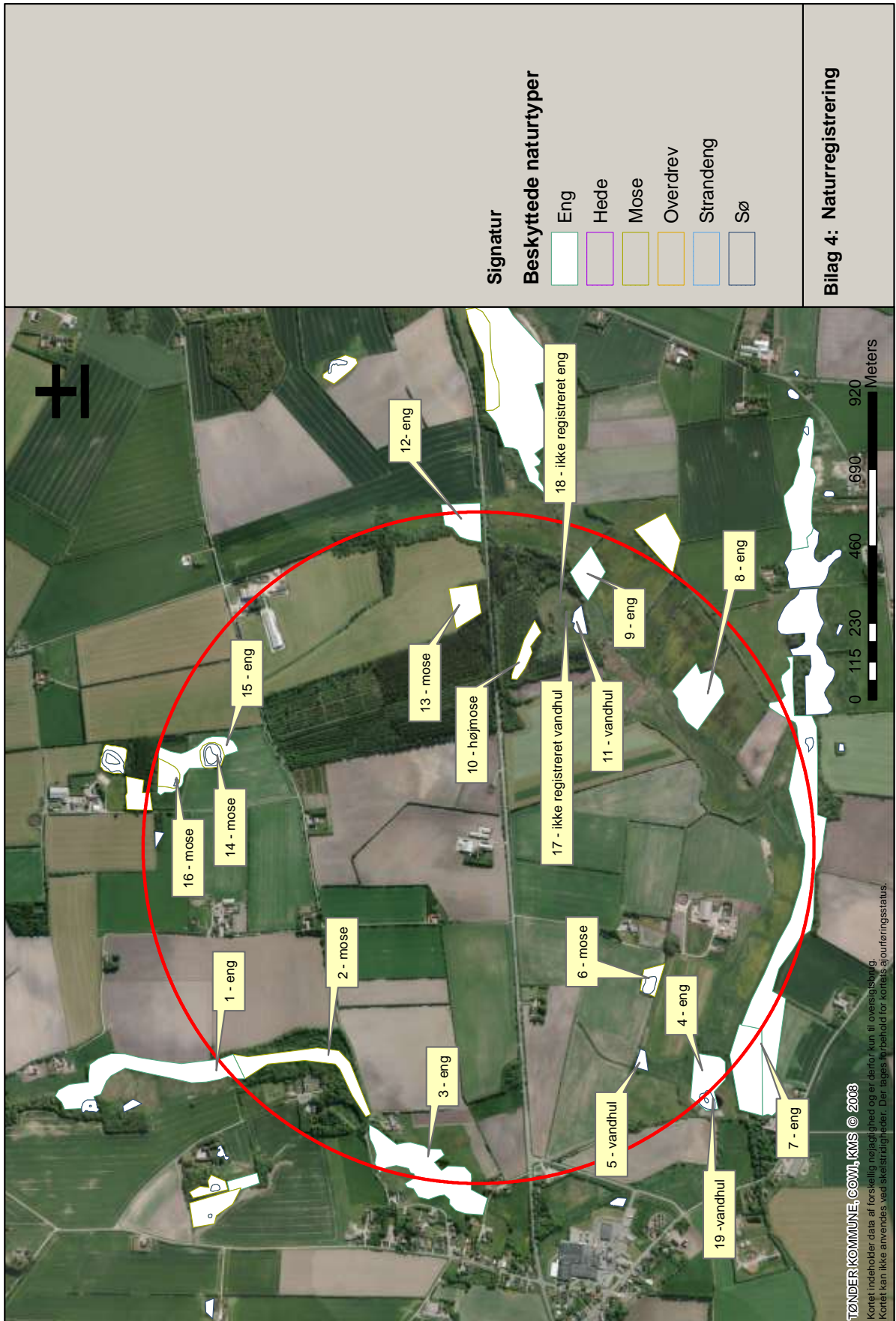
_____
Ejer/forpagters underskrift

Undertegnede konsulent attesterer herved, at ejendommens anlæg til opbevaring af husdyrgødning opfylder de krav om udbringning, udnyttelse og opbevaring af husdyrgødning i landbrug og andre virksomheder med dyrehold, som er fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Kolind, den 11. september 2013

_____
Konsulentens underskrift

Bilag 6 – Beredskabsplan

**Beredskabsplan
for
Branderupvej 32**

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	4
OVERLØB AF GYLLE	5
STRØMSVIGT	7
BILAG - Kort over ejendommen	8

Udarbejdet af Per Dalgaard

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i blå mappe på kontoret/forrum. Kopi af beredskabsplanen findes i blå mappe i foderlade venstre side af vejen.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Der forefindes ikke kemikalier eller trykflasker på ejendommen.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehus og har nr. 74834111

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	50700655
Falck	kontaktes på telefon	114
Brandvæsen	kontaktes på telefon	114
Lægevagt	kontaktes på telefon	70110707
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	70110707
Dyrlæge	kontaktes på telefon	73521210
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	33686000
Elektriker	kontaktes på telefon	74744041
Smeden	kontaktes på telefon	74835252
VVS	kontaktes på telefon	74835252
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	74744041

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand?
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, Per Dalgaard på tlf. 51270662

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af

- Dyr og olie

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder.
- Brandens omfang.
- Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

- Slangevinde
- Vandslange

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren: Per Dalgaard på tlf. 51270662

Kontakt: Miljømyndighederne på tlf. 70102030

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Kontakt evt. Jønson Maskinstation på 40455419 for slamsuger /gummiged.

Medhjælp/fodermester Olga på tlf. 53660686

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved skel mellem mark og græs i brønd med sort låg.

Elektricitet

Hovedafbryder og EL-tavle sidder ved:

- Bilgarage i gammel stuehus venstre side af gårdsplads.

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til stalde sidder ved bilgarage.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til elektriker og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. 74744041.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

